

(poszt)humusz

*Holnapra ránk száll a
Föld, már az ajtó-
Résben a lábunk.*

Sylvia Plath: *Gombák*
(Tandori Dezső fordítása)

2021. január 21-én, hat óra ötven perckor került sor a különös halálesetre, melynek utórezgései végül egész Oroszországot megrengették.

A Szövetségi Biztonsági Szolgálat honlapján az alábbi tájékoztatás jelent meg a történetekről: „I. V. A., 29 éves moszkvai lakos épp a függönyét vassalta egy létrán imbolyogva, amikor az FSZB nagy erővel kivonult különleges alakulata házkutatási célzattal behatolt az otthonába. A szóban forgó személy a váratlan látogatókat megpillantva ijedtében egyensúlyát veszítette, átbukott a nyitva felejtett ablakon, és hat emeletnyi zuhanást követően sajnálatos módon palacsintává lapult a járdán. Az eset független szakértők bevonásával történt kivizsgálása során egyértelműen megállapítást nyert, hogy I. V. A. haláláért kizárólag tulajdon (és vélhetően igen nehéz) lelkiismeretét, valamint a gravitációt terheli felelősség.”

Az ilyen morbid szerencsétlenségeket, főleg akkor, ha háttérükben a nemzetbiztonsági szolgálatok árnyai is felsejlenek, rendszerint ösztönös bizalmatlansággal fogadja a paranoiára hangolódott orosz köztudat. Szkeptikus időket élünk, és az utóbbi években mintha még az állami erőszakszervezetek feddhetetlenségébe vetett hit is meggyengült volna: manapság elég, ha egy habókos honpolgár véletlenül polóniummal issza a teáját vagy novicsokkal dezodorál, és egy hangos kisebbség rögtön a Kreml hatalmasait kezdi el hibáztatni. „Zord kételyektől mérgezve üres / Viharban vész el az ifjú erő”¹ – egy cinikusabb Lermontov napjainkban ezt vélhetőleg úgy mondaná: „Dühös vészmadarak tweetjeitől / Visszhangzik a kibertér”.

Most sem kellett hozzá sok idő, hogy a közösségi médiák felületein gombamód elszaporodjanak a legvadabb spekulációk I. V. A. halálával

kapcsolatban. Az egyik visszatérő vélemény szerint az említett közlemény nem éppen hivatalos hangvétele (@VivaLaVova_17: „Kész csoda, hogy lehagyták a kacsintós smiley-t a végéről...”)

82 hogy az FSZB sajtóosztályán láthatóan már nem is törik magukat, hogy a kormány opricsnyik-kommandójának gatzetteit legalább valamelyest leplezzék. Épp ellenkezőleg: igyekeznek minél nevetségesebb, már-már a beismeréssel határos magyarázatokkal előállni. Hiszen mi mással lehetne ma hatékonyabban eltussolni egy politikai indíttatású merényletet annál, mint hogy mókás mémet csinálnak belőle? „In Soviet Russia, Curtains Iron You” – és ezzel az ügy részükről lezárva, a plebs pedig két röhögcselés között gondoljon, amit csak akar. Elvégre Oroszországban úgymindenki tud (vagy legalábbis tudni vél) mindent, aztán mire mennek vele?

Tegyük fel, hogy valóban effajta elbogatellizálás volt az FSZB-nyilatkozat mögöttes célja – ez esetben a vérszagra gyűlt első cápák kétségkívül bekapták a humorhorgot. Az internet gyorsreagálású trollsergei ugyanis egy emberként tették fel a tragédia számukra legfontosabbnak bizonyult kérdését: mégis miféle balfasz vasalja úgy a függönyét, hogy előtte nem szedi le a karnisról? Egyesek úgy gondolták, erre adódik egy igen kézenfekvő válasz: olyasféle balfasz, aki nagy mennyiségű kábítószeret fogyasztott.

Alig két nappal a fatális moszkvai műugrást követően ez a rosszmájú feltételezés látszólag komoly megerősítést nyert, amikor egy önmagát „függetlenként” reklámozó liberális híroldalnak sikerült kiderítenie az áldozat személyazonosságát. A *yurodivy.ru* terjedelmes tényfeltáró írása szerint az I. V. A. iniciálé Ilja Vlagyimirovics Agarikovot (született: 1991/12/25, Uljanovszk, címe: Moszkva, Szadovnyicseszkaja 13., fsz./3.) takarja, akít a tudományos körökben mint ígéretes ifjú tehetséget tartottak számon, csak hogy a mikózisos avatott kutatója egyúttal a fővárosi junkie-szubkultúrának is közismert alakja volt, mind a kereslet, mind a kínálat terén. A cikk névtelenségbe burkolódzó bátor szerzőjének Agarikov több közeli barátját is sikerült szóra bírnia, akik egybehangzóan állították: a galócázós berkekben csak „Liszenkóként” emlegetett fiatalember titkon a legkülönfélébb narkotikumokkal, elsősorban tehát muhomorral formálgatta önmaga és mások jobb sorsra érdemes pszichéjét. Elmondásuk szerint Agarikov számára tulajdon neve, valamint születésének helye és ideje szimbolikus jelentőséggel bírtak, ezért különösen mélyen átérezte a Szovjetunió összeomlásával előállt össznemzeti identitásválságot, melyből nézete szerint máig nem sikerült teljesen kigyógyulnia az országnak. Még farmakológiai üzelmait is komoly ideológiai töltet jellemezte – „Liszenko” úgy vélte, a konzumkapitalizmus aranykorában egyedül a galócafogyasztás kollektív révületében támasztható fel hitelesen az orosz történelem legutolsó valóban közös és előremutató eszméje, a kommunizmus utópiája.

Az Agarikov-ügy lelkes követőinek idejük sem volt megemészteni a fejleményeket, szinte azonnal érkezett az újabb szenzációként tálalt, ám az eddigiek fényében talán korántsem meglepő értesülés. E szerint hősrünk nemcsak a varázsgombákat habzsolta előszeretettel, de a tudatmódosítók egy nem kevésbé veszélyes másik típusát, az összeesküvés-elméleteket sem vetette meg, habár ez irányú meggyőződéseit offline életében csak ritkán hangoztatta. Az internet azonban nem felejt, és a bulvármédia döggkeselyűi kéjes élvezettel csemegéztek az elhunyt álnéven regisztrált VKontaktye-profilján közzétett tébolyult teóriákból: sötét és még sötétebb háttérhatalmak, republikánus reptiliánok, Oroszország légtérét pofátlanul megsértő ufók, távvezérelhető nanorobotokat (Made in Israel – hol máshol) tartalmazó COVID-19-vakcinák... *Credo quia absurdum est* – hiszem, mert képtelenség.

Agarikov szemlátomást kedvenc konteója egy széles körben ismert videóhoz kapcsolódott, melyet hosszú és összefüggéstelen kommentárok kíséretében tucatnyinál is többször megosztott. Az eredetileg 1991-ben adásba került műsorban az avantgárd művész-mindenes, Szergej Kurjohin közel egy órán keresztül ismerteti elmélyült kutatómunkájának döbbenetes eredményét: Vlagyimir Iljics egy durva galócás tripnek köszönhetően előre látta az Októberi Forradalmat, mi több, maga is gomba volt! Az elferdített idézeteket, félremagyarázott fotókat és filmbejátszásokat, valamint meginterjúvált „szakértőket” felvonultató, vállaltan a Lenin-kultuszt parodizáló produkció annak idején mintegy 11 millió tévé nézőhöz jutott el, akik közül sokakat még nem érintett meg a glasznoszty szele, és igaznak hitték a látottakat – a legenda szerint az összezavarodott elvtársak megnyugtatóására egy vezető leningrádi pártfunkcionárius a Kurjohin-tézis alábbi (természettudományos szempontból nem éppen naprakész) cáfolatával állt elő: „Lenin nem volt gomba, mert egy emlős nem lehet növény.” Azt azonban a műsor készítő feltételezhetően még csak nem is sejtették (hacsak nem ettek jósgalócát), hogy egyszer beköszönt a post-truth uralma, és még a 21. században is akad majd olyan félkegyelmű, aki képes komolyan venni abszurd hoaxukat.

Márpedig a világhálón fennakadt bejegyzései alapján Agarikov, aki ismerősei szerint ugyanolyan megszállottan rajongott Leninért, mint a gombákért, nagyon is elképzelhetőnek tartotta, hogy az említett felvétel nem más, mint a színtiszta valóság. Ennek további bizonyítékeként egy önjelölt oknyomozó még egy érezhetően Kurjohin-ihlette novellaszerűséget is előadott, melyet „Liszenko” egy nevenincs szibériai folyóiratban publikált. Erre a követhetetlenül kusza szövegszörnyetegre kár lenne több szót pazarolnunk annál, mint hogy megrendítő egyértelműséggel jelzi: szerzőjének elméje már

jóval azelőtt mélyrepülésbe kezdett, hogy (véletlenül, avagy sem) teste is csatlakozott volna a zuhanáshoz.

Mostanra a fáradhatatlan zszurnaliszták szinte mindent kiderítettek Agarikovról, nemrég még szeretett kandúrjának nevét is világgá 84 kürtölték (ha valaki lemaradt volna a lélegzetelállító bejelentésről: „Komisszár”), arra azonban a mai napig nem tudtak épkezláb magyarázattal szolgálni, hogy miképp válhatott elismert gombaszakértő olyasvalakiből, aki szerint a Népbiztosok Tanácsának első elnöke spórákkal szaporodott (pontosabban: szaporodhatott volna). Ám az eseményeknek ezen a pontján ez senkit sem zavart különösebben, a közvéleményt ugyanis egy sokkalta égetőbb kérdés tartotta izgalomban: mégis mivel volt képes kivívni ez a látszólag ártalmatlan futóbolond az FSZB megtisztelő figyelmét? Hiszen egy ilyen piti galócanepper lekapcsolásához bőven elegendő lett volna a Kábítószer-ellenőrzési Szolgálat néhány unatkozó titkárnője meg egy nyugdíjazott drogkereső kutya.

Ám a legelső titkot elleplező vasalatlan függönyt csak nem sikerült felbontani: a találgatások szemlátomást kezdtek kifulladásra, és már-már úgy tűnt, az egész sztori lassacskán végleg kitörlődik a friss pletykákra kiéhezett tömegtudatból. Egy héttel Agarikov halálát követően azonban váratlanul berobbant az információs Cár-bomba, amikor is az ügy teljes nyomozati anyaga (talán hackertámadás, talán belső szivárogtatás eredményeképpen) felkerült az internetre. A több száz oldalt kitevő, „szigorúan bizalmas” besorolással ellátott dokumentumokból – márpedig az ilyesféle iratokra még a hithű kétkedők is hajlamosak a legfelsőbb igazság kőtábláiként tekinteni – egy olyan valószerűtlenül groteszk história látszott körvonalazódni, amely még a veterán konspirológusok legnedvesebb álmait is felülmúlta: a nyomok ugyanis a Lenin-mauzóleumba vezettek.

2017 februárjában a Szövetségi Őrszolgálat jelentette be a hírt, miszerint a népszerű bolsevik vezető nem kevésbé népszerű földi maradványait őrző kriptát két teljes hónapra lezárják a nagyközönség előtt: ez idő alatt kerül sor arra a néhány évente esedékes biokémiai tatarozásra, melynek célja a bebalzsamozott holttest eleven megjelenésének fenntartása. „Lenin az élőknl élőbb ma is”² – és hogy a mauzóleum látogatói a jövőben is egyetértessenek Majakovszkijjal, bizony komoly erőforrások mozgósítására van szükség, elvégre az Orosz Történelem Nagy Halottja nem áraszthatja az enyészet orrfacsaró bűzét, mint holmi Zoszima sztarec... A közlemény kitért továbbá arra is, hogy a felújítási munkálatokat a Gyógy- és Illatos Növények Összoroszországi Tudományos Kutatóintézete fogja elvégezni.

Mivel a hullakonzerváló bizottság tagjai nem tudhatták, miféle meglepetéseket tartogat számukra Vlagyimir Iljics, a biztonság kedvéért egy gombás fertőzésekre szakosodott fiatal konzulens is bevontak a projektbe.

Ekképp történt, hogy Agarikov intim közelségbe kerülhetett imádott példaképével, és rögtön az előzetes halottszemle során kijelentette: sajnos minden jel arra mutat, hogy Uljanov elvtársat a közelmúltban húsevő gombák egy ritka válfaja támadta meg, ezért mielőbb speciális külső-belső purgálást kell végeznie, máskülönben hamarosan csak egy unalmas öltönnyt mutogathatnak majd a mauzóleumban. Megrendült kollégái feltételezhetően nem akartak arról beszámolni nagy hatalmú megbízóiknak, hogy közel százévnyi komótos csócsálgatást követően a természet egyik napról a másikra felfalta Lenint, ezért habozás nélkül szabad kezet adtak Agarikovnak, aki a restaurálás első szakaszában így egymagában, zavartalanul dolgozhatott a notórius tetemen.

Minden adott volt ahhoz, hogy ez a beteg elme megvalósíthassa ördögi tervét, melynek hallatán még Frankenstein doktor is elsápadt volna: kitenyészteni a kommunizmus esszenciáját magában hordozó varázsgalócát, mely még az ideológiailag legképzetlenebb felhasználót is egycsapásra osztályöntudatra ébreszti – és mi lehetne alkalmasabb humusz a bolsevik csodagombának, mint Marx legjobb tanítványa?

Amennyiben hihetünk azoknak a naplóbejegyzéseknek, melyeket a hatóságok Agarikov laptopján találtak *Egy orosz galócaevő vallomásai* címen, a dolog a következőképpen történt: „Liszenko” házi laboratóriumában kikísérletezett, a legmostohább körülményekhez is alkalmazkodni képes muhomorspórákat, valamint már kifejlett, savanyításra szánt példányokat plántált humán keltetőjébe, hogy átítatódjanak a lenini eszmékkel. Miután learatta az iszonytató termést, gondosan eltüntette gerilla-kertészkedésének nyomait, és átengedte a sikeresen „exorcizált” holttestet megkönnyebbült munkatársainak, akik 2017 áprilisának végére rendben be is fejezték a múmia kipofozását.

A nyilvánosságra került FSZB-akta alapján nem sokkal ezután történt, hogy egy minden korábbinál erősebb hatóanyagú varázsgomba ütötte fel rőt kalapját a fővárosi galócapiacon – közel egy időben azzal, hogy a közvélemény-kutatások szerint az Oroszország Kommunista Pártja népszerűsége jelentősen emelkedni kezdett a Moszkva-környéki fiatalok körében.

Agarikov azonban nem volt elég óvatos, és végül tulajdon teremtményei okozták a vesztét. A tetthelyen maradt mutáns spórák négy évvel később váratlanul felébredtek álmukból, és a mikológia minden ismert törvényét át-hágva növekedni kezdtek sötét és formalinbűzös odújukban. Mikor 2021 januárjában elérkezett az újabb esztétikai reanimáció ideje, a halotti öltözék eltávolítását követően a szakembereknek rögtön szemet szűrt, hogy Vlagyimir Iljics mintha kissé kigömbölyödött volna. Hosszas tanakodást követően végül

császármetszést hajtottak végre a Szovjetunió szülőatyján, és nem kis döbbenetükre a hasüregben egy burjánzó galóccakolóniára bukkantak. („Oroszország válasza az *Alienre*” – a későbbiekben így élcelődött a bonconlason egy kattintásvadász szennyportál, a Netflix pedig a minap bejelentette, **86** hogy nagy költségvetésű biohorror-sorozatot készít Lenin fordulatos utóéletéről; azt beszélik, David Cronenberget szeretnék megnyerni rendezőnek.)

A sokkot kapott hullacsőszök beszámolóját követően a rendvédelmi szerveknek már nem okozott nagy fejtörést kideríteni, kinek köszönhető, hogy a köztudottan nagy gombaínyenc népvezér még holtában is megtömhette bendőjét kedvelt csemegéjével. A továbbiakat pedig már ismerjük: fal-törő kossal kopogtató FSZB-rohamosztagosok, halálugrás védőháló nélkül, majd eleinte lassan csordogáló, végül az egész internetet elöntő zavaros információáradat...

Miután „Liszenko” rendhagyó mauzóleumlátogatásának összes hajmeresztő részlete napvilágot látott, a kormányzat szokás szerint a legelegánsabb megoldást választotta, és heroikus hallgatással válaszolt a kiemelt emlékezetpolitikai jelentőségű holttest állítólagos megbecstelenítésére. Nem úgy a renitens ellenzéki hangadók, akik természetesen habozás nélkül lecsaptak a szaftos botrányra, és újfent telekárogták a sajtót: legfőbb ideje elkaparni végre a vörös bajkeverőt. Mi több, egy felkapott moszkvai blogger nem áttallott ízléstelen javaslatot tenni egy másik világhírű Vovára, aki szerinte remekül betölthetné Lenin megüresedő helyét. Ezt a neten futótűzként elterjedt primitív *lèse-majestét* még csak kommentálni sem fogjuk (megtette ezt helyettünk a legfőbb ügyész egy 30 ezer rubeles bírsággal), ahogy a Pussy Riot-os spinék ötletszegény flash mobját sem, melynek során Leninnek maszkírozva fetrengtek egy sort néhány forgalmas gyalogátkelőhely kellős közepén. Mindazonáltal Agarikov nekrogombászatának társadalmi hatása jócskán túlmutatott az efféle felszínes polgárpukkasztáson – sosem látott konszenzushoz vezetett a Vlagyimir Iljics esetleges eltemetését övező vitában, mely azelőtt mindig élesen megosztotta közvéleményt. A legfrissebb felmérések szerint immáron az egykori hantolás-ellenesek is hajlanak egy olyan verzió elfogadására, hogy halálának hamarosan elérkező 100. évfordulóján illő ke-retek között visszaszolgáltassák Lenint az orosz anyaföldnek.

Vannak persze, akiket pillanatnyilag sokkalta jelentősebb dolgok foglalkoztatnak annál, mint hogy hol élvezheti a jövőben Lenin elvtárs a *rigor mortis* nyugalomát – nem mindenki találta ugyanis kielégítőnek a szövvényes Gomba-Gate fentiekben ismertetett megoldását. A „Flying Agarics” néven ismert csoport tagjai például úgy vélik, a moszkvai baleset csak ravasz elterelő színjáték volt, melyet egy puccsra készülő FSZB-sejt szervezett, a hadsereg néhány birodalmi nosztalgiára hajlamos tábornokával együttműködve:

Agarikov valójában él és virul, és jelenleg is bolsevik csodagalócáját tökéletesíti egy szupertitkos katonai kutatóintézetben, amit még Lenin személyes parancsára hoztak létre a '20-as évek elején.

A jól értesült konspirológusok legfőbb bizonyítéka erre egy feltehetően rejtett kamerával készített, a dark web legsötétebb bugyriából előhalászott videó, melynek első perceiben mintha „Lisztenko” is feltűnne tiszti váll-lapokkal ellátott fehér laboránsköpenyben. A mikroszkóp fölé görnyedő férfi ugyan nem ismerhető fel egyértelműen, ám irodájának falán jól kivehető egy meglehetősen beszédes plakát. A poszter Vlagyimir Iljicsset ábrázolja Super Marióként, ahogy egy aranytallért nagy ívben átugorva célba vesz egy varázsgombát, alatta pedig a marxi tükrözésemélet kifacsart krédója olvasható: „Az anyag határozza meg a tudatot, nem az anyagiak – comrades, level up!”

A felvétel ezt követően hátborzongató fordulatot vesz, és állítólag egy olyan taktikai galóca emberi tesztalanyon végzett főpróbáját mutatja be, melyet Agarikov leninista muhomorja, valamint a megfertőzött gazdatestet zombiként irányító parazitagomba (a hírhedt *Ophiocordyceps unilateralis*) keresztezésével tenyésztettek ki. Adjunk hálát az égnek, hogy nagy valószínűséggel ez is csak egy a neten keringő, ügyesen manipulált videók tömkelegéből, mert ennek a vizsztatásító kísérletnek a leírására már szavak sincsenek... Azok a hatalmasra tágult éjszötét pupillák... ahogyan a szemek fehérje hirtelen vérvörösbe fordul... és az a túlvilági hang, mely úgy kántálja a *Materializmus és empiriokriticizmust*, mint valami ősi rítus varázsigéit... Rettenetes, kedves olvasó, egyszerűen rettenetes...

A „Flying Agarics”-tagok gyomrát azonban a legkevésbé sem kavarhatták fel a látottak, weblapjuk tanúsága szerint ugyanis mohó várakozással tekintenek a pszichedelikus atomgomba bevetésére, melybe reményeik szerint hamarosan az egész világ belekóstolhat.

Mit is mondhatnánk erre? A fentiek alapján talán tényleg megérett rá az emberiség, hogy egyszer s mindenkorra torkán akadjon a történelem... *Bon appétit.*

¹ Szabó Lőrinc fordítása.

² Eörsi István fordítása.